

Patenterade och prisbelönta SKOLBANKEN EUREKA

Synnerligen gedigen, praktisk, stark och välgjord skolbank.

Finnes såväl ensitsig som tvärsitsig, med eller utan golv i 5 olika storlekar. Erhålles numera från våra båda fabriker i ARLÖV och GÄVLE. Prisuppgift på begäran.

Skriv- och Ritboksaktiebolaget.
ARLÖV—NÄSSJÖ—GÄVLE.

Absolut bästa inköpskälla

för alla slag av skolmaterieell, kyrko- och skolblanketter, post- och skrivpapper, kuvert, trycksaker m. m. är fortfarande

Skriv- och Ritboksaktiebolaget.

Nordens största skolmaterieellaffär.

Fabriker och kontor i ARLÖV—GÄVLE—NÄSSJÖ.

Begär vår nya priskurant!

Ett försvar för de allmänna bråken.

Den nya undervisningsplanen har under sin knappt ettåriga tillvaro fått utstå en ganska hårdhänt kritik, som åtminstone icke alltid varit berättigad. Icke ens planläggningen av räkneundervisningen har gått fri från anmärkningar. Sålunda har i en uppsats av Carl Hammar i n: r 16 av Folkskollärarnas Tidning gjorts gällande att den nya undervisningsplanen anvisat ett allt för stort utrymme åt de allmänna bråken, vilka enligt hr Hammar i det närmaste sakna praktisk betydelse och därför borde reduceras till ett minimum på folkskolans kursplan. I stället förordas en grundligare redan i småskolan påbörjad behandling av decimalbråken.

Gentemot hr Hammars reformförslag kunna emellertid åtskilliga invändningar göras.

1) Decimalbråken utgöra rätt invecklade specialfall av de allmänna bråken och förutsätta således ganska ingående kunskap om dessa.

2) Decimalbråken ligga i regeln utanför barnens erfarenhetsområde, medan däremot sådana bråk som $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{3}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{6}$ m. fl. osökt låta sig tillämpas på en mängd praktiska uppgifter, med vilka barnen ofta redan före skolans början äro förtrogna.

3) De allmänna bråkens beteckning är lättfattligare och mindre utsatt för missförstånd än decimalbråkens.

4) Övergången från allmänt bråk till decimalbråk av ändlig form är endast undantagsvis möjlig och förutsätter emellanåt besvärliga räkningar; decimalbråken däremot låta sig alltid uppfattas såsom allmänna bråk.

5) Räkning med allmänna bråk erbjuder större omväxling och intresserar därför barnen mera än den ofta schablonmässiga räkningen med decimalbråk.

I fråga om ordningsföljden vid undervisning i bråk torde man efter närmare eftertanke knappast kunna bestrida, att den nya undervisningsplanen tagit ett steg i rätt riktning, då den föreskrivit, att behandlingen av de allmänna bråken bör föregå studiet av decimalbråken, vilka enkelt och naturligt låta sig härledas ur de förra. Då decimalbråken väl blivit uppbyggda på de allmänna bråkens säkra grund, kan man så småningom övergå till det för decimalbråk brukliga beteckningssättet med små siffror och decimalkomma utan att behöva riskera förväxlingar av sådana begrepp som 10-tal och tiodelar. Sedan decimalbråken blivit anvisade sin privilegierade ställning i vårt dekadiska siffersystem, återstår den ganska invecklade uppgiften att utföra räkningar med decimalbråk i detta system. Att reglerna äro enkla och bekväma och lätta att minnas kan icke bestridas, men detta har icke sin grund i de bakom reglerna liggande tankeprocessernas enkelhet utan i beteckningssättets förträfflighet. Då sålunda de enkla räknereglerna för decimalbråk vunnits på bekostnad av begreppens klarhet, ligger faran för tankestapp mekanisering nära till hands. Decimalbråken böra sålunda sparas till ett stadium, då de kunna påräkna verklig förståelse. Säkert är, att detta stadium icke är tillfinnandes inom småskolan. Huruvida det ligger närmare 6:e klassen än 5:e skulle däremot kunna diskuteras.

De allmänna bråken hävda alltså under alla omständigheter sitt existensberättigande i folkskolans räknekurs även för den, som icke vill tillmätta dem något annat värde än att vara det oumbärliga förstadiet till decimalbråken. För min del ser jag därjämte i räkning med allmänna bråk en hälsosam motvikt mot den till tankelättja frestande mekanisering, som lätt blir en

följd av ett ensidigt sysslande med de privilegierade bråksorter, vilkas delvis oförtjänta särställning ytterst beror på deras nämnares egenskaper att vara digniteter av högra och vänstra handens sammanlagda fingerantal. Även om man bortser från de allmänna bråkens praktiska användbarhet, fylla de sin uppgift på skolschemat såsom ett utmärkt medel för utveckling av tanke-skräpan, och denna ideella vinst måtte väl kunna få göra anspråk på att vara något annat än "en barlast från gångna tider utan betydelse för nutiden".

Oliver Zander.

Världshjälpspråket och skolan.

Äntligen har frågan om ett internationellt hjälpspråk blivit föremål för uppmärksamhet från det håll, där intresset borde vara störst. En tidning för folkskollärare har lämnat rum för en lång artikel om världshjälpspråket och skolan.

Den klara och omsorgsfulla behandling, som frågan fått i den artikeln, borde göra det obehövt att den åter behandlades. Några tillägg måste emellertid göras. I artikeln framhåller förf. sin uppfattning utan stöd av praktiska försök med undervisning av något hjälpspråk i skolan. Han har endast stött sig på den erfarenhet, som samlats vid undervisningen i andra språk. Vi kunna emellertid av praktisk erfarenhet påstå, att skolan har nytta av ett hjälpspråk. Många experiment på många platser i utlandet ha till fullo bevisat, att ett världshjälpspråk behövs, och att skolan har stor hjälp av detsamma.

Experimenten, som gjorts, ha mig veterligt aldrig gällt ido*) utan dess föregångare esperanto. I en not har förf. sökt göra gällande, att esperanto skulle sakna språkve-

*) Denna tidnings redaktör har för några år sedan med gott resultat gjort försök att undervisa folkskolbarn i ido, vilka försök på sin tid omnämndes i pressen.